

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. LAPKRIČIO 4 D. NUTARIMO NR. 1212 „DĖL PROJEKTŲ GRUPĖS „BERNARDINŲ TAKAIS“ PRIPAŽINIMO VALSTYBEI SVARBIU KULTŪRINIŲ PROJEKTŲ“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincija, 2019-07-19 Nr. 19/07-1	<p>Provincija išnagrinėjo Ekonomikos ir inovacijų ministerijos teikiamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1212 „Dėl projektų grupės „Bernardinų takais“ pripažinimo valstybei svarbiu kultūriniu projektu“ pripažinimo netekusiu galios“ projektą, (toliau – Nutarimo projektas), ir negali jam pritarti ir/ar suderinti dėl šių priežasčių: Nutarimo projektas neturėtų būti skubotai patvirtintas, neįvertinus su Provincija visų jo panaikinimo pasekmių. Vyriausybės nutarimu suteiktas projektų grupei „Bernardinų takais“ (toliau – VSP „Bernardinų takais“) pripažinimo valstybei svarbiu kultūriniu projektu statusas suvaidino ypač svarbų vaidmenį, tvarkant Lietuvos Respublikos kultūros paminklus – istorinius Bernardinų vienuolynų kompleksus Kaune, Kretingoje ir Vilniuje, pritaikant juos kultūrinėms ir socialinėms veikloms, populiarinant Bernardinų takų piligriminį kelią. Kai kurios projekte numatytos veiklos pagal sudarytas sutartis iki šiol dar įgyvendinamos, nes nesibaigė sutartyse nustatyti terminai, dalies šių projektų įgyvendinimo terminas yra 2020 m. gegužės mėn., ir priėmus Nutarimo projektą galėtų kilti nepageidaujamų pasekmių, galimai ir teisminiai ginčai.</p> <p>Ekonomikos ir inovacijų ministerijos rašte teigiama, kad VSP „Bernardinų takais“ įgyvendinimo metu, dėl valstybei svarbaus kultūrinio statuso, įstatymais ir kitais teisės aktais nebuvo taikytos lengvatos, kurios būtų turėjusios įtaką projektų grupės įgyvendinimui, todėl valstybei svarbaus kultūrinio projekto statusas VSP „Bernardinų takais“ netikslingas. Tačiau ministerija šio savo abstraktaus teiginio dėl galimų lengvatų taikymo vykdant projektą nepagrindžia nei įstatymais, nei kitais galiojančiais teisės aktais. Kartu Ekonomikos ir inovacijų ministerija pripažįsta, kad programa Bernardinų takais“ turi valstybei svarbų kultūrinį statusą ir iš esmės atitinka visus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 136 (2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 500 redakcija) patvirtinto projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašo nustatytus vertinimo kriterijus.</p> <p>Nagrinėjant įgyvendinimo eigą ir valstybei svarbaus kultūrinio projekto statuso tikslingumą, mūsų nuomone, galimai nebuvo tinkamai įvertintas VSP „Bernardinų takais“ atitikimas Vyriausybės patvirtinto Projektų pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais ar kultūriniais projektais tvarkos aprašo kriterijams: „p. 7. „Projektai</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1212 „Dėl projektų grupės „Bernardinų takais“ pripažinimo valstybei svarbiu kultūriniu projektu“ 2.1–2.3 papunkčiuose nurodytų objektų tvarkybos projektai yra finansuojami pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ administruojamas priemonės – valstybinio planavimo priemonę Nr. 05.4.1-CPVA-V-301 „Aktualizuoti kultūros paveldo objektus“ ir konkursinę priemonę Nr. 05.4.1-CPVA-K-303 „Aktualizuoti viešąjį ir privatų kultūros paveldą“.</p> <p>Atsižvelgdama į tai ir vadovaudamasi Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“ (toliau – Atsakomybės taisyklės), 6.7 papunkčiu, pagal kurį ministerija pagal kompetenciją privalo užtikrinti, kad projektai visą jų įgyvendinimo laikotarpį atitiktų galiojančias Europos Sąjungos ir nacionalines taisykles, Kultūros ministerijos atstovo nuomone, priėmus Nutarimo projektą minėtų projektų atitiktis strateginiam dokumentui – Kultūros objektų aktualizavimo 2014–2020 metų programai, patvirtintai Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2014 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. IV-711 „Dėl Kultūros objektų aktualizavimo 2014–2020 metų programos patvirtinimo“</p>

<p>gali būti pripažinti valstybei svarbiais kultūriniais projektais, jeigu jie atitinka Aprašo 5 punkto nuostatas ir ne mažiau kaip 3 iš šių kriterijų:</p> <p>7.1. Projekto investicijų vertė ne mažesnė kaip 1,4 mln. (vienas milijonas keturi šimtai tūkstančių) eurų, po Nutarimo pakeitimo, (2017-06-21Nr. 500), – projekto investicijų vertė ne mažesnė kaip 10 000 000 (dešimt milijonų) eurų – VSP „Bernardinų takais“ tik šios programos dėka yra gavusi per 11 milijonų eurų ES struktūrinių fondų investicinių fondų lėšų, ir šie LR kultūros paminklai yra nuosekliai tvarkomi, (kas laikytina neabejotina lengvata teikti paraiškas, nes neturint tokio statuso tiesiog nebūtų buvę galima jas teikti dėl finansavimo kaip 2016 m. vasario 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo atveju, patvirtinus Lietuvos sakralinių kultūros paveldo objektų, finansuotinių prioritetine tvarka, sąrašą, į kurį pateko objektai tiksliai iš Vyriausybės patvirtintų Šv. Jono Pauliaus II piligrimų kelio, Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejaus bei Bernardinų takų programų;</p> <p>7.3. Projekto rezultatai daro valstybei, visuomenei tiesioginį poveikį didesnėje kaip vieno regiono teritorijoje ir netiesioginį poveikį – didesnėje kaip pusė Lietuvos teritorijos – Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos regionai;</p> <p>7.4. Projektas sudaro sąlygas išsaugoti reikšmingiausius Lietuvos kultūros paveldo objektus, susijusius su Lietuvos kultūros ir visuomenės raidos bei valstybės istorijos įvykiais ir procesais – projekto „Bernardinų takais“ tikslas – unikalaus Lietuvos kultūros paveldo tvarkyba bei pristatymas pasaulyje atgaivinant Lietuvos kultūros paminklus, piligrimystės tradicijas Lietuvoje, tris unikalius piligrimų ir turistų traukos centrus. Projektų grupę sudaro:</p> <p>7.4.1. Bernardinų vienuolyno ansamblio Vilniuje, (kultūros paminklo kodas – G204KP), objektų tvarkybos projektas;</p> <p>7.4.2. Bernardinų vienuolyno ansamblio Kaune, (kultūros paminklo kodas – G33K), objektų tvarkybos projektas;</p> <p>7.4.3. Kretingos bernardinų vienuolyno ir Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios statinių komplekso, (kultūros paminklo kodas – G386K), objektų tvarkybos projektas.</p> <p>7.5. Projektas sudaro būtinas sąlygas išsaugoti Lietuvos kultūros tapatumą arba jo raišką vienoje ar keliose kultūros srityse (lietuvių kalbos, kultūros paveldo, visuomenės informavimo, kino, scenos, vaizduojamojo meno, dizaino, literatūros, etninės ir regionų kultūros) – VSP „Bernardinų takais“ sėkmingai veikia kultūros paveldo ir regionų kultūros srityse.</p> <p>Provincija pabrėžia, kad siūlomas Nutarimo projektas ypač nesiderina su Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. ĮV-471/4-416 „Dėl kultūros kelių vystymo Lietuvoje koncepcijos patvirtinimo“ patvirtinta Kultūros kelių vystymo</p>	<p>(toliau – Aktualizavimo programa), išliks, kadangi Aktualizavimo programos 24.6.2 papunktis numato alternatyvią galimybę strateginio dokumento atitikčiai – „objektas bus pritaikytas ne tik liturgijai, bet ir kitoms visuomenei aktualioms, piligrimų, bendruomenių reikmėms, bus atvertas kultūros paveldo lankytojams tiek, kiek tai dera su objekto sakraline paskirtimi“.</p> <p>Taigi, priėmus Nutarimo projektą Atsakomybės taisyklių reikalavimas visą projekto įgyvendinimo laikotarpį atitikti nacionalines taisykles nebus pažeistas ir tai neturės neigiamos įtakos aptariamame nutarime nurodytų įgyvendinamų projektų užbaigimui.</p> <p>Kultūros kelių vystymo Lietuvoje koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. ĮV-471/4-416 „Dėl Kultūros kelių</p>
--	---

	<p>Lietuvoje koncepcija (toliau – Koncepcija), kurios tikslas apibrėžti kultūros kelių Lietuvoje plėtros, paramos ir palaikymo sistemą. Koncepcijos 10.5. punkte, be kita ko, nurodyta, kad Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos programų lėšomis ir Kultūros bei Ūkio ministerijų administruojamų 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. Europos Sąjungos investicijų periodų priemonių lėšomis buvo tvarkomi kultūros paveldo sakralinės paskirties objektai. Šiuos objektus sieja ta pati tematika ir suformuotas maršrutas, skirtas objektų lankymui, kuris gali būti apibūdintas kaip kultūros kelias: Jono Pauliaus II piligrimų kelias ir programa „Bernardinų takais“. Pagrindinis skiriamo finansavimo tikslas buvo kultūros paveldo objektų tvarkyba, iš dalies keltas reikalavimas pritraukti naujus lankytojų srautu <...>, t. y. pripažinta, kad programa „Bernardinų takais“ buvo įgyvendinama kaip kultūrinis kelias.</p> <p>Koncepcijos VIII skyriuje nurodyti numatomi pakeisti teisės aktai, tačiau jame nieko nekalbama apie galimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1212 „Dėl projektų grupės „Bernardinų takais“ pripažinimo valstybei svarbiu kultūriniu projektu“ pripažinimą netekusiu galios.</p> <p>Remdamiesi išdėstytu, maloniai prašytume: pirma, atsižvelgti į aukščiau pateiktus argumentus, nepritarti Nutarimo projektui ir neteikti jo svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.</p>	<p>vystymo Lietuvoje koncepcijos patvirtinimo“ (toliau – Koncepcija), reglamentuoja kultūros kelių vystymo Lietuvoje situacijos analizę, kultūros kelių sukuriama vertę, įgyvendinimo principus, tikslus ir laukiamus rezultatus, nustato kultūros kelių lygmenis bei reikalavimus kiekvienam iš jų, apibrėžia kultūros kelių administravimą Lietuvoje. Koncepcijos tikslas – apibrėžti kultūros kelių Lietuvoje plėtros, paramos ir palaikymo sistemą, tačiau Koncepcija nėra strateginis dokumentas, kuriame būtų numatytas finansavimas ar galimybė jį gauti.</p>
	<p>Antra, jei būtų nutarta Nutarimo projektą toliau nagrinėti, Provincija siūlo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekte „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1212 „Dėl projektų grupės „Bernardinų takais“ pripažinimo valstybei svarbiu kultūriniu projektu“ pripažinimo netekusiu galios“, įvertinat pranciškonų atėjimo į Lietuvą 550 metų jubiliejų įrašyti punktą dėl Nutarimo atnaujinimo, pritariant VSP „Bernardinų takais“ tęstinumui, kadangi projektas esmingai prisideda prie turizmo plėtros ir regionų tapatumo vystymo, taip pat Lietuvos istorijos, materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos ir sklaidos, pristatant Lietuvą kaip kultūrinio turizmo šalį, užtikrinant tinkamą architektūros bei istorijos paveldo išsaugojimą ir realiai plėtoja 2008 m. pradėtąjį kultūros kelią, kartu atitinkamai pakeičiant nutarimo projekto pavadinimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone, siūlomas papildymas vertintinas ne kaip tęstinis, o kaip naujas projektas. Siūlomas projektas turėtų būti įvertintas vadovaujantis Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 136 „Dėl Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašo patvirtinimo“, nurodytais kriterijais.</p>

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Virginijus Sinkevičius